

THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO TRẺ 4-5 TUỔI TẠI TRƯỜNG MẦM NON HƯỚNG DƯƠNG, THÀNH PHỐ MỸ THO, TỈNH TIỀN GIANG

Nguyễn Thị Hồng Thắm
Trường Đại học Trà Vinh

Tóm tắt: Từ kết quả nghiên cứu đề tài “Tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi tại Trường Mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang”. Bài viết chỉ trình bày một số vấn đề thực tiễn rút ra từ kết quả nghiên cứu trên.

Từ khóa: Tổ chức hoạt động trải nghiệm, trẻ 4-5 tuổi, Trường Mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho.

CURRENT STATUS OF ORGANIZING EXPERIENTIAL ACTIVITIES FOR 4-5 YEAR-OLD CHILDREN AT HUONG DUONG KINDERGARTEN, MY THO CITY, TIEN GIANG PROVINCE

Nguyen Thi Hong Tham
Tra Vinh University

Abstract: From the research results of the topic “Organizing experiential activities for 4-5 year-old children at Huong Duong Kindergarten, My Tho city, Tien Giang province”. The article only presents some practical issues drawn from the above research results.

Keywords: Organizing experiential activities, 4-5 year-old children, Huong Duong Kindergarten, My Tho city.

Nhận bài: 19/05/2025

Phản biện: 10/06/2025

Duyệt đăng: 14/06/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trẻ 4-5 tuổi là độ tuổi mẫu giáo chuyển từ giai đoạn mẫu giáo bé sang mẫu giáo chồi, và trẻ cũng đang từng bước vào giai đoạn mẫu giáo lớn, chuẩn bị vào lớp Một. Đây cũng là giai đoạn trẻ ham học hỏi, có nhu cầu được tiếp thu và lĩnh hội những giá trị sống để phát triển nhân cách và có hành vi ứng xử phù hợp với các hoàn cảnh khác nhau. Mục tiêu và nhiệm vụ của giáo dục mầm non là phát triển trẻ toàn diện về các mặt: thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm, kỹ năng xã hội và thẩm mỹ. Trong đó, tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho trẻ là một trong những công cụ thiết yếu và quan trọng nhất để trẻ phát triển thông qua hoạt động giao tiếp, học tập và vui chơi.

Trong thời gian qua, việc tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi tại Trường Mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang đã được giáo viên (GV) quan tâm và đạt được một kết quả đáng kể; tuy nhiên vẫn còn một số hạn chế, chưa phát huy đúng mức; thường giáo viên chỉ tập trung cho trẻ 5-6 tuổi. Một thách thức lớn là việc thiết kế chương trình, lựa chọn nội dung và hình thức sao cho vừa hiệu quả, vừa an toàn, lại không gây tốn kém hay tạo áp lực cho GV. Cần thay đổi cách đánh giá giáo viên: không quá chú trọng vào kết quả đạt được ở trẻ mà nên xem xét quá trình hoạt động của trẻ. Cho trẻ tự tay thực hành để tự rút ra kinh nghiệm; cho trẻ tham gia hoạt động trên quy mô toàn trường để được giao lưu, tăng cường kỹ năng xã hội, thay vì chỉ gói gọn trong phạm vi lớp.

Xuất phát từ những lý do nêu trên, tác giả đã chọn đề tài “Tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ 4-5 tuổi tại Trường Mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang” – nơi tác giả đang công tác – để nghiên cứu và thực hiện. Bài viết chỉ trình bày một số vấn đề về thực trạng và đề xuất biện pháp rút ra từ kết quả nghiên cứu trên.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tổ chức khảo sát thực trạng

Khảo sát nhằm phân tích, đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm (HĐTN) cho trẻ 4-5 tuổi tại Trường Mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang. Trên cơ sở đó, xác định các ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của thực trạng, làm cơ sở đề xuất các biện pháp tổ chức HĐTN phù hợp, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục trẻ tại trường nói riêng và các trường mầm non trên địa bàn thành phố Mỹ Tho nói chung.

Tác giả tiến hành khảo sát bằng phiếu hỏi và quan sát trực tiếp với các đối tượng:

- Khảo sát cán bộ quản lý (hiệu trưởng, phó hiệu trưởng): 03 người

- Khảo sát giáo viên: 16 người.

- Khảo sát trẻ: 70 trẻ

Tổng số khách thể khảo sát: 89 người

Ngoài ra tác giả còn sử dụng phương pháp nghiên cứu hồ sơ: Thu thập, phân tích các văn

bản quản lý, kế hoạch giáo dục, báo cáo tổng kết, giáo án tổ chức HĐTN nhằm hiểu rõ định hướng, nội dung và quy trình triển khai HĐTN tại nhà trường. Từ kết quả khảo sát thực trạng, tác giả có đánh giá chung về thực trạng HĐTN cho trẻ mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang như dưới đây.

2.2. Đánh giá chung về thực trạng HĐTN cho trẻ mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang

Hầu hết CBQL và GV của trường mầm non Hướng Dương có nhận thức đúng đắn về vai trò, mục tiêu, ý nghĩa của HĐTN đối với việc giáo dục toàn diện cho trẻ theo 5 lĩnh vực: thể chất, trí tuệ, ngôn ngữ, tình cảm và kỹ năng xã hội theo chương trình giáo dục mầm non. HĐTN là một trong những hoạt động giúp tăng cường kỹ năng sống, trẻ học cách giao tiếp, hợp tác, xử lý tình huống và rèn luyện tính tự lập. HĐTN giúp kích thích tư duy sáng tạo, qua các hoạt động thực tế, trẻ được khuyến khích tư duy linh hoạt, sáng tạo và tìm tòi cái mới. Học mà chơi, chơi mà học trẻ tiếp thu kiến thức một cách tự nhiên, nhẹ nhàng, không bị áp lực. Tạo hứng thú cho trẻ trong học tập, HĐTN giúp trẻ hào hứng hơn với việc khám phá thế giới xung quanh.

Đội ngũ giáo viên năng động, nhiệt tình là nòng cốt trong tổ chức HĐTN cho trẻ, GV có nhiều kinh nghiệm trong việc tổ chức các HĐTN, sử dụng nhiều phương pháp để giúp HĐTN cho trẻ đạt hiệu quả, song song đó GV cũng thực hiện tốt việc xây dựng môi trường học tập cho trẻ trải nghiệm, xác định môi trường là yếu tố quan trọng giúp trẻ thực hành trải nghiệm hiệu quả. GV cũng thực hiện đúng 4 bước của quy trình thực hiện HĐTN cho trẻ, xác định đúng nội dung, yêu cầu, biện pháp tổ chức HĐTN trong trường mầm non.

Công tác tuyên truyền và phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài trường được thực hiện tốt nên đã huy động được sự ủng hộ và hỗ trợ về nhiều mặt cho việc tổ chức các HĐTN. Ngoài ra GV cũng đánh giá chính xác về những yếu tố ảnh hưởng đến việc tổ chức HĐTN cho trẻ trong trường mầm non.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành công rất đáng ghi nhận của việc tổ chức HĐTN cho trẻ trong trường mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang vẫn còn tồn tại một số hạn chế cần được khắc phục:

Một số ít giáo viên vẫn chưa nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của HĐTN đối với trẻ mầm non. Một số giáo viên vẫn chỉ chú trọng đến truyền thụ kiến thức và bỏ qua việc tổ chức HĐTN cho trẻ do tâm lý ngại khó, lớp đông, trẻ còn nhút nhát nên không đầu tư tổ chức HĐTN, chỉ đối phó khi Ban giám hiệu khi bị kiểm tra dự giờ.

Về nội dung HĐTN còn đơn điệu, hình thức còn chậm, nội dung còn mờ nhạt, chưa phong phú, hấp dẫn nên hiệu quả chưa cao và chưa thu hút được trẻ tham gia. HĐTN thường chỉ tập trung tại lớp, thiếu các hình thức giao lưu, xã hội với các lực lượng khác trong và ngoài nhà trường, các phương pháp chưa phối hợp với nhau và một vài phương pháp ít sử dụng hoặc không sử dụng phần nào cũng làm hạn chế đến kết quả hoạt động của trẻ.

Do trường được xây dựng từ năm 1982 nên có nhiều điểm trường, diện tích sân chơi, lớp học nhỏ hẹp, không đủ điều kiện để tổ chức các HĐTN ở ngoài sân hay các khu vực khác trong sân trường. Hạn chế nhiều điểm trường cũng làm ảnh hưởng đến sự giao lưu giữa các nhóm lớp, giữa các bộ phận trong nhà trường, GV chỉ tập trung phối hợp với nhau tại một điểm trường. Tại trường cũng chưa sắp xếp thời gian tổ chức phù hợp nên chất lượng, hiệu quả của HĐTN chưa cao.

GV chưa được đào tạo bồi dưỡng về việc thực hiện HĐTN cho trẻ nên chưa có đủ kỹ năng để thiết kế HĐTN phong phú an toàn và hấp dẫn trẻ. Việc tổ chức bồi dưỡng năng lực tổ chức, năng lực chuyên môn của giáo viên chưa được đầu tư, do thiếu kinh phí và cũng chưa có những lớp bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ cho nội dung HĐTN. Chính vì vậy kỹ năng tổ chức của giáo viên bị hạn chế, họ thường chỉ bám sát nội dung hướng dẫn của sách mà không sáng tạo thêm các ý tưởng cho các hoạt động. Trẻ thì bị động không phát huy năng lực cá nhân của trẻ.

Một số ít cha mẹ trẻ em chưa hiểu rõ tầm quan trọng của HĐTN, còn khó khăn trong kinh tế, lo sợ mất an toàn nên chưa phối hợp tốt với GV và nhà trường và hạn chế cho con tham gia HĐTN

Nguồn tài chính và CSVC phục vụ cho HĐTN còn hạn hẹp tạo ra những rào cản nhất định cho công tác này. Vì vậy nên sự phối hợp giữa các lực lượng ngoài nhà trường còn nhiều điểm hạn chế, chưa phát huy được sức mạnh của cha mẹ trẻ em, chưa mở rộng phạm vi hoạt động giao lưu với các

lực lượng trong cộng đồng mà vẫn tập trung ở lực lượng giáo dục trong trường.

2.3. Các biện pháp tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ tại trường mầm non Hường Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang.

Dựa trên các nguyên tắc đã được thiết lập, các biện pháp sau đây được đề xuất nhằm nâng cao chất lượng HĐTN cho trẻ tại trường mầm non Hường Dương. Những biện pháp này được xây dựng với mục tiêu khắc phục hạn chế đã nhận diện từ các khảo sát thực trạng, đồng thời tận dụng những thuận lợi hiện có để xây dựng biện pháp phù hợp.

2.3.1. Nâng cao nhận thức cho giáo viên và các lực lượng giáo dục về tổ chức hoạt động trải nghiệm đối với trẻ mầm non

Nhận thức là nền tảng hình thành thái độ và hành vi của con người. Khi có nhận thức đúng đắn, cá nhân sẽ hình thành thái độ tích cực và hành động phù hợp. Do đó, việc nâng cao nhận thức cho giáo viên và các lực lượng giáo dục về vai trò, ý nghĩa của hoạt động trải nghiệm (HĐTN) trong giáo dục mầm non là điều kiện tiên quyết để nâng cao chất lượng tổ chức các hoạt động này trong nhà trường.

Mục tiêu của biện pháp nhằm giúp giáo viên và các lực lượng giáo dục hiểu rõ tầm quan trọng cũng như trách nhiệm của mình trong việc tổ chức HĐTN cho trẻ. Đồng thời, giúp giáo viên nắm vững nội dung, hình thức tổ chức và những yêu cầu về năng lực cần thiết để tổ chức hiệu quả HĐTN. Trên cơ sở nhận thức đúng, giáo viên sẽ chủ động đổi mới phương pháp, linh hoạt sáng tạo trong tổ chức hoạt động nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục. Từ đó, mỗi cán bộ, giáo viên cũng như các lực lượng giáo dục sẽ tự hoàn thiện kiến thức và kỹ năng, đáp ứng yêu cầu thực tiễn của giáo dục mầm non hiện nay.

2.3.2. Đa dạng hoá các loại hình tổ chức HĐTN đối với trẻ mầm non

Việc đa dạng hóa các loại hình tổ chức HĐTN nhằm tạo sự hấp dẫn và thu hút đối với trẻ mầm non, thông qua các hình thức tổ chức phong phú, phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ. Trẻ được trải nghiệm tri thức, kỹ năng đã học; được bộc lộ cảm xúc, tình cảm trong các mối quan hệ; được rèn luyện hành vi, đạo đức và kỹ năng xã hội trong quá trình tương tác với môi trường xung quanh.

Thông qua các hình thức tổ chức HĐTN trong

môi trường giao tiếp và hợp tác, trẻ có cơ hội phát triển toàn diện về nhân cách. Đồng thời, việc đa dạng hóa HĐTN giúp giáo viên linh hoạt trong tổ chức hoạt động, tận dụng tối đa các nguồn lực sẵn có, tạo nên môi trường “học mà chơi, chơi mà học” hiệu quả và hứng thú cho trẻ

Xây dựng kế hoạch linh hoạt, phù hợp với độ tuổi và đặc điểm của trẻ

Giáo viên cần xác định rõ mục tiêu, nội dung và phương pháp tổ chức HĐTN phù hợp với từng độ tuổi. Kế hoạch cần phong phú, linh hoạt, tránh khuôn mẫu cứng nhắc. Việc kết hợp linh hoạt giữa các hoạt động trong lớp học, ngoài trời, tại cộng đồng và tại gia đình sẽ góp phần tạo sự hứng thú và đa dạng hóa trải nghiệm cho trẻ. Xây dựng kế hoạch đa dạng hóa các loại hình HĐTN.

2.3.3. Xây dựng môi trường để giúp trẻ HĐTN hiệu quả

Để tổ chức HĐTN hiệu quả cho trẻ mầm non, việc xây dựng một môi trường giáo dục phù hợp là yếu tố then chốt. Môi trường không chỉ giới hạn trong không gian vật lý, mà còn bao gồm các yếu tố tâm lý, xã hội và giáo dục – nơi trẻ được khuyến khích tích cực tham gia, khám phá và phát triển toàn diện.

Môi trường giáo dục cần được thiết kế đa dạng, linh hoạt, giàu tính tương tác và phù hợp với mục tiêu, nội dung của các HĐTN, phản ánh cuộc sống thực của trẻ. Một môi trường an toàn, thân thiện và hấp dẫn sẽ khơi gợi hứng thú học tập, kích thích tư duy sáng tạo và tạo điều kiện để trẻ phát triển năng lực cá nhân một cách toàn diện. Trong đó:

- *Xây dựng môi trường vật chất an toàn, hấp dẫn*
- *Xây dựng môi trường xã hội thân thiện, khuyến khích trẻ tương tác*
- *Tạo dựng môi trường tâm lý tích cực, tôn trọng sự khác biệt*
- *Tận dụng môi trường cộng đồng để mở rộng trải nghiệm thực tế*
- *Ứng dụng công nghệ trong xây dựng môi trường trải nghiệm*

2.3.4. Tăng cường cơ sở vật chất, phương tiện, thiết bị dạy học cho HĐTN

Việc tăng cường cơ sở vật chất, phương tiện và thiết bị dạy học là điều kiện quan trọng nhằm nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động trải nghiệm (HĐTN) cho trẻ mầm non. Các yếu tố này không chỉ hỗ trợ trực tiếp cho quá trình tổ chức hoạt động mà còn góp phần tạo lập môi trường giáo

dục phong phú, hấp dẫn và giàu tính tương tác, từ đó thúc đẩy sự phát triển toàn diện của trẻ.

Nhà trường, giáo viên và cộng đồng cần phối hợp chặt chẽ để huy động và sử dụng hiệu quả các nguồn lực về vật chất và thiết bị dạy học, phục vụ cho việc triển khai các nội dung và chương trình HĐTN trong trường mầm non.

Bao gồm:

- *Khai thác và sử dụng hiệu quả cơ sở vật chất hiện có*

- *Tự làm đồ dùng, đồ chơi phục vụ HĐTN*

- *Tăng cường phối hợp với phụ huynh và cộng đồng*

- *Thiết kế môi trường trải nghiệm mở rộng và linh hoạt*

- *Đề xuất hợp lý trong việc bổ sung thiết bị dạy học*

III. KẾT LUẬN

Từ kết quả điều tra thực trạng việc tổ chức HĐTN cho trẻ trong trường mầm non Hướng

Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang được đánh giá, phân tích cho thấy, HĐTN là một cách học thông qua thực hành, với quan niệm việc học là quá trình tạo ra tri thức mới trên cơ sở trải nghiệm thực tế, dựa trên những đánh giá, phân tích trên những kinh nghiệm, kiến thức sẵn có, nên GV trường mầm non Hướng Dương đã chú trọng và thực hiện khá tốt các nội dung tổ chức trải nghiệm cho trẻ.

Từ đó, bài viết đã đề xuất 04 biện pháp tổ chức HĐTN cho trẻ trường mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang; các biện pháp đã hướng vào việc khắc phục những hạn chế trong tổ chức HĐTN cho trẻ trong trường mầm non Hướng Dương, thành phố Mỹ Tho, tỉnh Tiền Giang. Kết quả khảo sát các biện pháp đều được các chuyên gia đánh giá cao về mức độ phù hợp, tính cần thiết và rất khả thi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Quốc Hội (2016), Luật trẻ em.

[2] Bộ GD&ĐT Chương trình GDMN kèm theo Thông tư 17/2009/TT-BGDDT, được sửa đổi bổ sung lần thứ 1 theo Thông tư 28/2016/TT-BGDDT ban hành ngày 30/12/2016 và bổ sung sửa đổi bổ sung lần thứ 2 tại Thông tư 51/2020/TT-BGDDT ban hành ngày 31/12/2020

[3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Điều lệ trường mầm non.

[4] Bộ giáo dục và đào tạo (2021), Quy định về quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống và hoạt động giáo dục ngoài giờ chính khóa.